

Studiehandleiding Studiecoaching & Praktijkleren

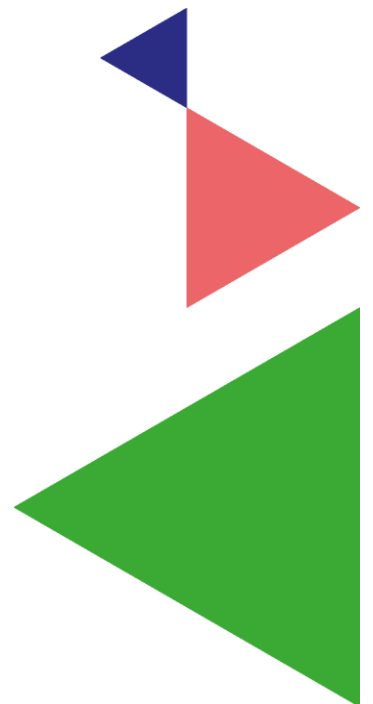
DOCENTVERSIE

**Hoofdphase en afstudeerfase (regulier &
mbo hbo)**

Studiehandleiding hoofdfase en afstudeerfase

Hoofdfase en afstudeerfase (regulier & mbo hbo)

Opleiding Verpleegkunde/ Duaal / Faculteit Gezondheid, Bewegen en Voeding
2025-2026

Studiehandleiding hoofdfase en afstudeerfase

Hoofdfase en afstudeerfase (regulier & mbo hbo)

Auteur

Maaïke Hagendoorn

Afdeling

Opleiding Verpleegkunde/ Duaal / Faculteit Gezondheid, Bewegen en Voeding

Studiejaar

25-26

© 2020 Copyright Hogeschool van Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Hogeschool Amsterdam.

Studiehandleiding hoofdfase en afstudeerfase

Opleiding Verpleegkunde/ Duaal / Faculteit Gezondheid, Bewegen en Voeding – versie 25-26
© 2020 Copyright Hogeschool van Amsterdam

1. Inleiding

Globale beschrijving en belang van de module

Studiecoaching en praktijkleren ondersteunt je ontwikkeling tot HBO-verpleegkundige. Samen met je studiecoach werk je aan het ontwikkelen van beroepscompetenties, het maken en uitvoeren van studieplannen, en het reflecteren op je leerproces. Dit helpt je niet alleen tijdens je opleiding, maar ook bij blijvende professionele groei na je diplomering (Levenlang Leren en Ontwikkelen).

Als duaal-student heb je gekozen voor leren en werken binnen een specifieke richting: Algemene Gezondheidszorg (AGZ), Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) of Wijkverpleegkundige Zorg (WVZ). In de hoofdfase van je studie geef je deels zelf vorm aan je onderwijs, en je studiecoach begeleidt je bij het maken van keuzes hierin. Daarnaast krijg je van de studiecoach ondersteuning in het praktijkleren.

Coachbijeenkomsten vinden twee keer per blok plaats in je vaste stamgroep. Hierin komen thema's aan bod zoals reflectie, intervisie, praktijkopdrachten, studievaardigheden en persoonlijke ontwikkeling. Ook is er aandacht voor het maken van keuzes in je leerroute, zoals keuzemodules en eventueel versneld afronden van modules. Studiecoaching biedt hiermee een stevige basis voor jouw ontwikkeling tot een lerende en wendbare professional.

Leerdoelen

Studiecoaching

De student kan:

1. een realistisch beeld schetsen van het verpleegkundig beroep en van wat nodig is om dit beroep uit te oefenen.
2. een realistisch beeld schetsen van de eigen mogelijkheden om zich in de studie te bekwamen voor het verpleegkundig beroep.
3. voornemens formuleren voor het eigen leren, concretiseert deze in studieplannen en realiseert deze plannen.
4. op het eigen leerproces reflecteren en op basis hiervan sturing geven aan een persoonlijk leerpad.

Praktijkleren

De student kan:

1. met hoge zelfstandigheid functioneren binnen hoogcomplexe zorg en hoogcomplexe context (complexiteitsniveau 3),
2. het professioneel handelen verantwoorden via het klinisch redeneren en kan daarbij eigen oplossingen ontwerpen en deze verantwoorden voor niet-standaardsituaties.

Competenties

Het BN2030 opleidingsprofiel beschrijft de kern van de hbo-verpleegkunde opleiding en bereidt jou als verpleegkundestudent voor op de toekomst van het verpleegkundig beroep. Dit profiel sluit aan op de veranderende zorgvraag en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals vergrijzing, technologische innovaties en de focus op preventie en eigen regie van de zorgvrager.

Binnen BN2030 zijn er zeven beroepsrollen gedefinieerd, waaraan je elke leerwerkperiode werkt, die de verschillende taken en verantwoordelijkheden van een hbo-verpleegkundige weerspiegelen:

1. **Bachelor Verpleegkundige** – Je biedt directe zorg aan patiënten, rekening houdend met hun lichamelijke, psychische en sociale behoeften.
2. **Communicator** – Je voert effectieve gesprekken met patiënten, naasten en collega's om informatie over te brengen en zorg af te stemmen.
3. **Samenwerkingspartner** – Je werkt effectief samen met collega's, andere disciplines en mantelzorgers om de best mogelijke zorg te bieden.
4. **Reflectieve EBP-professional** – Je reflecteert kritisch op je eigen handelen en past Evidence-Based Practice (EBP) toe om de kwaliteit van zorg te verbeteren.
5. **Gezondheidsbevorderaar** – Je stimuleert gezondheid en zelfmanagement bij patiënten en draagt bij aan preventieve zorg.
6. **Leider** – Je neemt verantwoordelijkheid, toont initiatief en begeleidt collega's en studenten om de zorg te verbeteren.
7. **Kwaliteitsbevorderaar** – Je draagt bij aan de kwaliteit en veiligheid van zorg door systematisch te werken aan verbeteringen en het toepassen van richtlijnen en protocollen.

Competentiematrix

		Complexiteitsniveau 1			Complexiteitsniveau 2			Complexiteitsniveau 3		
		Laag complexe zorg & context			Midden complexe zorg & context			Hoog complexe zorg & context		
		Redeneren en werken vanuit standaarden			Redeneren en werken buiten standaarden (als deze niet toereikend zijn)			Redeneren en werken vanuit eigen ontwerpen voor niet-standaard situaties		
Beroepsrol	Competenties BN2030	Z1	Z2	Z3	Z1	Z2	Z3	Z1	Z2	Z3
Bachelor Verpleegkunde	1.1 De verpleegkundige onderbouwt en voert de zorg zelfstandig uit in hoog complexe zorgsituaties, volgens de geldende visie op verplegen en op basis van klinisch redeneren binnen het verpleegkundige proces conform passende methoden, richtlijnen en (wettelijke) kaders. De verpleegkundige bouwt een zorgrelatie op met de zorgvrager en ondersteunt deze tot bij de situatie passend zelfmanagement.									
Bachelor Verpleegkunde	1.2 De verpleegkundige registreert, zowel intra- als interprofessioneel, de zorg in hoog complexe situaties, in afstemming met de zorgvrager.									
Communicator	2.1 De verpleegkundige communiceert persoonsgericht en professioneel met de zorgvrager, diens naasten, en andere zorgprofessionals, en gebruikt passende communicatiemiddelen.									
Communicator	2.2 De verpleegkundige bevordert de kwaliteit en effectiviteit van de communicatie met de zorgvrager, diens naasten, en andere zorgprofessionals, door te reflecteren op de metacommunicatie.									
Samenwerkingspartner	3.1 De verpleegkundige werkt binnen een professionele zorgrelatie samen met de zorgvrager en diens naasten vanuit het principe van gezamenlijke besluitvorming, waarbij de verpleegkundige ondersteunt in passend zelfmanagement.									
Samenwerkingspartner	3.2 De verpleegkundige werkt, met de zorgvrager en diens naasten, samen met intra- en interprofessionele partners, aan het ontwerp, de uitvoering, en regie van zorg.									
Reflectieve EBP-Professional	4.1 De verpleegkundige toont onderzoekend vermogen door klinische vragen te signaleren, door relevant wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek te interpreteren en resultaten te implementeren in het beroepsmatig handelen. De verpleegkundige draagt bij aan praktijkgericht onderzoek om nieuwe kennis te genereren en te implementeren voor innovaties in de beroepsuitoefening en bevordert de eigen deskundigheid en die van collega's.									
Reflectieve EBP-Professional	4.2 De verpleegkundige reflecteert op het eigen handelen vanuit inhoudelijk, procesmatig en moreel sensitief perspectief.									
Gezondheidsbevorderaar	5.1 De verpleegkundige draagt bij aan het bevorderen van de gezondheid en gezond gedrag van de zorgvrager in diens omgeving of risicofactoren van doelgroepen bij (potentiële) gezondheidsproblemen door het analyseren, ontwerpen en toepassen van passende vormen van preventie op basis van preventiemodellen.									
Gezondheidsbevorderaar	5.2 De verpleegkundige draagt actief bij aan een gezonde leefomgeving, door het in samenwerking met anderen uitvoeren van omgevingsanalyses en opstellen van preventieplannen ten behoeve van specifieke doelgroepen in de samenleving.									
Leider	6.1 De verpleegkundige heeft inzicht in de persoonlijke ontwikkeling, en verwoordt deze in relatie tot eigen keuzes ten behoeve van het langdurig kunnen blijven uitoefenen van het beroep in de beroepspraktijk, waarin diverse uitdagingen aanwezig zijn. De verpleegkundige reflecteert op persoonlijke waarden, normen en opvattingen in relatie tot de eigen verpleegkundige beroepsuitoefening.									
Leider	6.2 De verpleegkundige ontwikkelt een beroepsidentiteit. De verpleegkundige maakt inzichtelijk hoe vanuit de beroepsidentiteit richting gegeven wordt aan de professionele ontwikkeling ten behoeve van het professioneel handelen, de besluitvorming en het samenwerken met de zorgvrager en andere professionals. De verpleegkundige beargumenteert op welke manier een visie									

	op zorg en actuele maatschappelijke thema's met elkaar verbonden zijn.								
Leider	6.3 De verpleegkundige neemt initiatieven ten aanzien van de eigen toekomstige professionele ontwikkeling en de ontwikkeling van het zorgteam. De verpleegkundige formuleert daarbij een eigen visie op verpleegkundig leiderschap. De verpleegkundige laat persoonlijk, vakinhoudelijk en organisatorisch leiderschap zien ten behoeve van het primaire proces. De verpleegkundige heeft zeggenschap en positioneert zich in een organisatie.								
Kwaliteitsbevorderaar	7.1 De verpleegkundige levert een bijdrage aan kwalitatief goede zorg. De verpleegkundige screent, meet en monitort veiligheid en kwaliteit van zorg op het niveau van de individuele zorgvrager. Op het niveau van de organisatie participeert de verpleegkundige proactief in kwaliteitszorgsystemen.								
Kwaliteitsbevorderaar	7.2 De verpleegkundige toont professioneel gedrag en is ondernemend door bij te dragen aan duurzame innovatie, waar passend met zorgtechnologie, van de verpleegkundige beroepsuitoefening vanuit een historisch, wetenschappelijk en maatschappelijk perspectief.								
Kleuren zijn beoogd eindniveau leerwerkperiode		LWP 1.1		LWP 1.2		LWP HF1		LWP HF2	Afstudeerfase

Studiepunten

Module	Studiecoaching & Praktijkleren loopt parallel aan de onderwijsmodules. Deze handleiding bevat de inhoud voor de hoofdfase en afstudeerfase.
Studiepunten praktijkleren	Hoofdfase: 60 EC Afstudeerfase: 20 EC
Onderwijstijd	Begeleide uren studiecoaching: 2 x 150 minuten per blok Praktijkuren: 32 uur per week
Samenstelling studentengroep	Stamgroep
Docentenrol	Coach

Studiehandleiding hoofdfase en afstudeerfase

Opleiding Verpleegkunde/ Duaal / Faculteit Gezondheid, Bewegen en Voeding – versie 25-26

© 2020 Copyright Hogeschool van Amsterdam

2. Praktijkleren

Leerwerkperiodes

Leerwerkperiodes en leerwerkplan

In de hoofdfase (HF) zijn er 2 leerwerkperiodes, in studiejaar 2 en 3. De laatste leerwerkperiode vindt plaats in de afstudeerfase.

In alle leerwerkperiodes van de opleiding werk je aan alle competenties. Naarmate de opleiding vordert worden de competenties op een hoger complexiteitsniveau en zelfstandigheidsniveau ontwikkeld, zie competentiematrix.

Tijdens de leerwerkperiode wordt jouw leerproces gevolgd en vastgelegd door middel van gesprekken, bewijzen en evaluaties.

Je schrijft een leerwerkplan voor elke leerwerkperiode, (hoofdfase jr 2, hoofdfase jr 3 en afstudeerfase). Hierin geef je bij elke competentie aan op welk zelfstandigheidsniveau je bent geëindigd in de vorige periode, welk niveau je aan het eind van deze periode wil bereiken en hoe je daar wil komen. De competentiematrix is hierbij het uitgangspunt.

Er is een vast format voor het leerwerkplan beschikbaar op BrightSpace. Hierin beschrijf je verschillende activiteiten waarmee je verschillende competenties gaat behalen. Het leerwerkplan bespreek je aan het begin van de leerwerkperiode met je begeleider(s). Er worden duidelijke afspraken gemaakt, deze worden verwerkt in het leerwerkplan en dit lever je in op Onstage.

Beoordelingsprocedure

In onderstaande tabel vind je een overzicht van de toetsing van deze module.

Toetsvorm	Afname vorm	Naam	Beoordelingsmaat	Weging	Compensatie
Opdracht	Praktijkleren	Leerwerkperiode HF 1	GR-1-4-7-9	100%	Nee
Opdracht	Praktijkleren	Leerwerkperiode HF 2	GR-1-4-7-9	100%	Nee
Opdracht	Praktijkleren	Leerwerkperiode Afstudeerfase	GR-1-4-7-9	100%	Nee
Opdracht	Take-home opdracht	Portfolio HF1/HF2/ Afstudeerfase	GR-NV-V	Voldaan	Nee

Halverwege de leerwerkperiode vindt een **tussenevaluatie** plaats. Je schrijft 5 werkdagen voor het gesprek een zelfevaluatie in je leerwerkplan. Plaats je zelfevaluatie op Onstage en mail het naar je praktijk-en/of werkbegeleiders. De praktijk geeft feedback in het beoordelingsformulier. Tijdens het gesprek bespreken de studiecoach, praktijkbegeleider, werkbegeleider en jij de voortgang van je competentieontwikkeling. Tijdens dit gesprek kunnen er nog aanvullingen in het beoordelingsformulier worden gedaan en je plaatst het definitieve formulier op OnStage.

Studiehandleiding hoofdfase en afstudeerfase

Opleiding Verpleegkunde/ Duaal / Faculteit Gezondheid, Bewegen en Voeding – versie 25-26

© 2020 Copyright Hogeschool van Amsterdam

Aan het einde van de leerwerkperiode volgt de **eindbeoordeling**. Je schrijft 5 werkdagen voor het gesprek een zelfbeoordeling in je leerwerkplan. Plaats je zelfbeoordeling op OnStage en mail het naar je praktijk- en/of werkbegeleiders. Tijdens het gesprek bespreken de praktijkbegeleider, werkbegeleider en jij de voortgang en het behaalde eindniveau. De praktijk geeft een adviesbeoordeling in het beoordelingsformulier. De studietoestel stelt vervolgens de definitieve eindbeoordeling vast. Indien de leerwerkperiode met een onvoldoende, zeer onvoldoende of GR beoordeeld wordt, is de studietoestel ook aanwezig bij de eindbeoordeling.

LWP hoofdfase 1

Beoordeling	Toelichting
Behaald (7.0)	De competenties van alle beroepsrollen zijn op het vereiste eindniveau behaald. De competenties van de rol "Bachelor Verpleegkundige, Communicator en Samenwerkingspartner" zijn C2-Z2 beoordeeld. Van de overige vier rollen mogen de competenties binnen 1 van de vier rollen op niveau C2, Z1 beoordeeld zijn.
Excellent (9.0)	De competenties van de rol "Bachelor Verpleegkundige, Communicator en Samenwerkingspartner" en de competenties van minimaal <u>een</u> overige rol zijn op eindniveau van de LWP HF 2 beoordeeld (minimaal 4 van de 7 rollen op hoger niveau).
Onvoldoende (4.0)	De competenties van een of twee van de 7 beroepsrollen zijn lager dan op het vereiste eindniveau, zoals beschreven bij behaald zijn beoordeeld.
Ruim onvoldoende (1.0)	De competenties van drie of meer van de 7 beroepsrollen niet op het vereiste eindniveau zijn beoordeeld.
Geen Resultaat (GR)	Je was ongeoorloofd afwezig en/of de leerwerkperiode werd vroegtijdig beëindigd.

LWP hoofdfase 2

Beoordeling	Toelichting
Behaald (7.0)	De competenties van alle beroepsrollen zijn op het vereiste eindniveau behaald. De competenties van de rol "Bachelor Verpleegkundige, Communicator en Samenwerkingspartner" zijn op C3-Z1 beoordeeld. Van de overige vier rollen mogen de competenties binnen 1 van de vier rollen op niveau C2, Z3 beoordeeld zijn.
Excellent (9.0)	De competenties van de rol "Bachelor Verpleegkundige, Communicator en Samenwerkingspartner" en de competenties van minimaal <u>een</u> overige rol zijn op het vereiste eindniveau van de LWP Afstudeerfase beoordeeld (minimaal 4 van de 7 rollen op hoger niveau).
Onvoldoende (4.0)	De competenties van een of twee van de 7 beroepsrollen zijn lager dan op het vereiste eindniveau, zoals beschreven bij behaald zijn beoordeeld.
Ruim onvoldoende (1.0)	De competenties van drie of meer van de 7 beroepsrollen niet op het vereiste eindniveau zijn beoordeeld.
Geen Resultaat (GR)	Je was ongeoorloofd afwezig en/of de leerwerkperiode werd vroegtijdig beëindigd.

Studiehandleiding hoofdfase en afstudeerfase

Opleiding Verpleegkunde/ Duaal / Faculteit Gezondheid, Bewegen en Voeding – versie 25-26

© 2020 Copyright Hogeschool van Amsterdam

LWP Afstudeerfase

Beoordeling	Toelichting
Behaald (7.0)	De competenties van alle beroepsrollen zijn op het vereiste eindniveau behaald. De competenties van de rol "Bachelor Verpleegkundige, Communicator en Samenwerkingspartner" zijn op C3-Z3 beoordeeld. Van de overige vier rollen mogen de competenties binnen 1 van de vier rollen op niveau C3, Z2 beoordeeld zijn.
Excellent (9.0)	De competenties van de rol "Bachelor Verpleegkundige, Communicator en Samenwerkingspartner" en de competenties van minimaal <u>een</u> overige rol zijn boven het vereiste eindniveau van de LWP Afstudeerfase beoordeeld (minimaal 4 van de 7 rollen op hoger niveau).
Onvoldoende (4.0)	De competenties van een of twee van de 7 beroepsrollen zijn lager dan op het vereiste eindniveau, zoals beschreven bij behaald zijn beoordeeld.
Ruim onvoldoende (1.0)	De competenties van drie of meer van de 7 beroepsrollen niet op het vereiste eindniveau zijn beoordeeld.
Geen Resultaat (GR)	Je was ongeoorloofd afwezig en/of de leerwerkperiode werd vroegtijdig beëindigd.

Praktijkopdrachten

Gedurende de hoofdfase worden er in totaal 4 praktijkopdrachten gemaakt. Het advies is om 1 opdracht per semester te maken. Je bepaalt zelf wanneer je welke opdracht maakt en je kijkt hierbij wat het beste past bij de fase van je ontwikkeling/opleiding en de leerwerkplek. De praktijkopdrachten hebben als doel verdieping zoeken in bepaalde thema's, die van belang zijn voor de beroepsuitoefening en -ontwikkeling.

Er zijn twee verplichte opdrachten: opdracht Ethiek en opdracht Voeding. Daarnaast mag je een keuze maken voor de opdracht Ketenzorg en een vrije opdracht of kiezen voor twee vrije opdrachten.

De opdrachten hebben een grootte van ongeveer 15-20 SBU en ze zijn voorwaardelijk voor het behalen van de studiepunten van het praktijkleren. De praktijk geeft feedback op de opdrachten en de definitieve beoordeling wordt gedaan door de studiecoach.

Je levert de definitieve opdracht in, met het standaard voorblad (zie BrightSpace) inclusief akkoord/feedback van de praktijk op standaard voorblad in op OnStage. Informeer je studiecoach op als je een opdracht hebt ingeleverd.

In geval van een onvoldoende beoordeling kan de betreffende opdracht 1 keer herkanst worden binnen een studiejaar.

Portfolio

Jouw ontwikkeling als HBO-verpleegkundige beschrijf je in een portfolio. Hierover voer je aan het eind van een studiejaar een ontwikkelgesprek met je studiecoach. Voor dit onderdeel geldt een inspanningsverplichting: het onderdeel is behaald indien je het portfolio hebt ingeleverd op OnStage en het gesprek heeft plaatsgevonden.

3. Bijeenkomsten studietoetsing Hoofdfase/Afstudeerfase

3.1 Bijeenkomst 1 Blok 1 Wk 6

3.1.1 Voorbereiding

Neem deze handleiding door en verdiep je in de beroepsrollen en eindniveaus leerwerkperiode. Zorg dat je feedback van eindbeoordeling van vorig jaar tot je beschikking hebt in de les.

Neem vragen mee naar de les.

3.1.2 Lesactiviteiten

1. Kennismaken met elkaar en docent, wederzijdse verwachtingen, afspraken/opstart nieuwe studiejaar;
2. HF 1 Docent geeft informatie over module Coaching en praktijkleren en gaat in op vragen van studenten;
3. HF 1 en HF 2 Uitleg praktijkleren, incl opdrachten, eindniveau, leerwerkplan, versnellen/beoordelen. Afstudeerfase uitleg afstudeerproducten en koppeling opdrachten met praktijk

Docentinstructie

Eerste les van het jaar, kijk waar de behoefte ligt van studenten, pas de les hierop aan. Belangrijk om goede start te maken qua verwachtingen, eindtermen, portfolio, proces van praktijk beoordelen, jou rol als studietoetsing, afstuderen. Zie onderstaand voor ideeën.

Lesactiviteit 1

HF 1

Als nog niet gedaan: Kennismaken met elkaar en jou als docent, maak afspraken met de groep over communicatie onderling, wederzijdse verwachtingen uitspreken. Benoem dat organisatie verwacht dat zij op school zijn en faciliteert dit (deels), bespreek voordelen van aanwezig zijn in de lessen. Aanwezigheid in lessen wordt bijgehouden om inzicht in aanwezigheid te krijgen en zo nodig in gesprek te gaan met studenten hierover.

Er zitten studenten in de groep die Propedeuse voltijd hebben gedaan, heb daar extra aandacht voor. Mogelijk is het nodig om met hen nog wat langer te blijven voor uitleg over duaal onderwijs/verschil t.o.v. voltijd.

HF2/afstudeerfase

Opstarten met de groep, hoe gaat het, belangrijke punten van aankomend jaar bespreken.

Lesactiviteit 2

HF 1

Geef uitleg over module coaching en praktijkleren. Inclusief opstellen portfolio.

Lesactiviteit 3

Geef informatie over praktijkleren, opdrachten, eindniveau's en activiteiten/bewijzen.

Uitleg over leerwerkplan, als goed is hebben studenten dit al geschreven. Geef studenten tijd om dit aan te passen, denk aan leeractiviteiten in plan, soorten bewijzen, hoe persoonlijke leerdoelen/feedback van vorig jaar te verwerken in plan. Bij voorkeur in groepjes, met elkaar laten bespreken.

HF 2 en Afstudeerfase: pas de info aan, aan fase van de opleiding.

3.2 Bijeenkomst 2 Blok 1 Wk 9

3.2.1 Voorbereiding

Neem de "feedback handreiking student" door en denk na over feedback dat je hebt gekregen.

3.2.2 Lesactiviteiten

1. **Hoe gaat het?**
2. **Docent geeft minicollege over feedback geven/vragen/ontvangen.**
3. Oefenen met feedback vragen/ feedback ontvangen/feedback geven
4. Voorbereiding intervisie volgende week

Docentinstructie

1. Bespreek met de groep hoe het gaat, zijn er zaken die besproken moeten worden?
2. Docent geeft minicollege over feedback vragen/geven, wat is het, waarom, soorten feedback en hoe vraag je feedback (zie lesmateriaal). Dit kan ook in HF2 en afstudeerfase kort herhaald worden, daarnaast in die fases ook aandacht voor feedback geven, zie "handreiking voor docenten" die gaat in op feedback geven.
3. In duo's nemen studenten de hand-out door, hoe vragen ze nu feedback, is dit effectief, wat kan er anders? Laat hen concrete situatie bedenken, wat voor soort feedback willen ze krijgen en hoe kunnen ze dat bereiken? Loop rond en biedt hulp/ondersteuning; wat heb je aan feedback gevraagd of gekregen, kreeg je de feedback die je wilde, laat hen feedbackvragen opstellen mbv de hand-out over hun geformuleerde activiteiten in het leerwerkplan.
HF2 en afstudeerfase: ook aandacht voor feedback geven
4. Geef kort uitleg over intervisie en bespreek met groep hoe de verdeling in groepen gaat worden. Idee is om 2 groepen van 15 te maken, beide 1 helft van de les voor intervisie.

3.3 Bijeenkomst 3 blok 2 wk 6

3.3.1 Voorbereiding

Neem een casus mee om in te brengen bij intervisie

3.3.2 Lesactiviteiten

1. Docent geeft kort uitleg over het doel van intervisie, belang van intervisie in stage-onderwijs en het model Korthagen met de bijbehorende 5 stappen (Handelen, Terugblikken, Bewustwording, Alternatieven, Uitproberen).
2. Intervisie in 2 groepen van 7-8 studenten
3. Afronding

Docentinstructies

Geef uitleg over intervisie volgens model van Korthagen (zie lesmateriaal)

Verdeel de groep in twee groepen van 7-8 studenten, waarin ze 2 rondes intervisie gaan doen volgens het model van Korthagen:

Studiehandleiding hoofdfase en afstudeerfase

Opleiding Verpleegkunde/ Duaal / Faculteit Gezondheid, Bewegen en Voeding – versie 25-26

© 2020 Copyright Hogeschool van Amsterdam

1. Elke groep kiest een casusinbrenger (iemand die een praktijksituatie inbrengt);
2. De groep waar de docent niet aansluit kiest 1 student die de intervisie begeleidt, de stappen mag student bij de hand houden;
3. De docent sluit aan bij groep 1 en begeleidt de intervisie;
4. Na 25 minuten wordt er gewisseld;
5. In de tweede ronde wisselt de docent van groep en wordt door andere student een casus ingebracht.

Afsluiting intervisie

Beide groepen komen weer samen en bespreken onderstaande;

- Wat hebben jullie ervaren in deze werkvorm?
- Wat hielp om tot inzichten te komen?
- Hoe was het om zelf te begeleiden?

3.4 Bijeenkomst 4 Blok 2 wk 8

3.4.1 Voorbereiding

Neem een ethisch dilemma/moreel dilemma mee vanuit de praktijk.
Zorg dat je het leerwerkplan bij je hebt om te schrijven aan je tussenevaluatie

3.4.2 Lesactiviteiten

1. Hoe gaat het?
2. Docent geeft minicollage over ethiek
3. Bespreken ethisch dilemma
4. Schrijven zelfevaluatie. De zelfevaluatie is een reflectie op je eigen functioneren. Een zelfreflectie is géén verslag van wat je hebt gedaan, maar een beschrijving van wat je hebt gedacht, gevoeld en geleerd. Het is jouw kans om bewust stil te staan bij je ontwikkeling als (toekomstig) verpleegkundige.

Tips voor het schrijven van een goede reflectie

- Wees eerlijk, ook over twijfels of fouten – dat is juist leerzaam.
- Vermijd alleen beschrijven (“ik deed dit”), ga dieper: **wat dacht/voelde je?**
- Benoem waar je trots op bent, én wat je wilt leren.
- Gebruik vaktaal als dat past, maar hou het leesbaar en persoonlijk.
- Houd het kort en krachtig (ongeveer ½ tot 1 A4 per situatie).

Docentinstructies

1. Bespreek met de groep hoe het gaat, zijn er zaken die besproken moeten worden?
2. HF 1 Ethiek / HF 2 herhaling Ethiek
Docent geeft college over ethiek; wat is ethiek, belang van ethiek, conceptual framework ethiek, wat zijn ethische dilemma's, hoe kan je deze herkennen, wat kan/moet je ermee als verpleegkundige. Zie lesmateriaal.
3. HF 1 Ethiek In groepjes bespreken studenten (ethische) dilemma's die ze herkennen vanuit de stageplek. Zijn dit ethische dilemma's, waarom wel of niet? Laat hen ingaan op onderstaande vragen:
Wat is het dilemma?
Welke waarden en normen spelen een rol?
Wat zijn mogelijke handelingsopties?
Wat zou jij doen en waarom? Neem hierbij de persoonlijke, professionele en beroepsmatige verantwoordelijkheid mee.

Ethiek HF 2/afstudeerfase Utrechts model (zie lesmateriaal)
4. Geef tijd om te werken aan de zelfevaluatie, het leerwerkplan aanpassen of laat studenten ook de voortgang van opdrachten meenemen, feedback die gekregen is, verwijzen naar bewijzen in zelfevaluatie. Je loopt als docent rond voor vragen

3.5 Bijeenkomst 5 Blok 3 wk 7

3.5.1 Voorbereiding

Zorg dat je duidelijkheid hebt in maken van keuze modules, welke keuzes er gemaakt kunnen worden.

Studiehandleiding hoofdfase en afstudeerfase

Opleiding Verpleegkunde/ Duaal / Faculteit Gezondheid, Bewegen en Voeding – versie 25-26
© 2020 Copyright Hogeschool van Amsterdam

Afstudeerfase: neem vragen over LS/CS mee naar de les

3.5.2 Lesactiviteiten

1. Hoe gaat het?
2. Balans werk-prive opmaken. *"In de zorg draait veel om balans: tussen wat iemand aankan en wat er gevraagd wordt, tussen professionele betrokkenheid en afstand. Vandaag gaan we die balans letterlijk zichtbaar maken."*
3. HF 2 en HF 3: Keuzemodules/versnellen.
4. Afstudeerfase: afstudeeropdrachten

Docentinstructies

1. Bespreek met de groep hoe het gaat, zijn er zaken die besproken moeten worden?
2. *"In de zorg draait veel om balans: tussen wat iemand aankan en wat er gevraagd wordt, tussen professionele betrokkenheid en afstand. Vandaag gaan we die balans letterlijk zichtbaar maken."*

Opdracht

Elke student krijgt een weegschaal-tekening met links en rechts ruimte voor post its.

- **Linker schaal:** *Wat vraagt de situatie / cliënt / organisatie van jou tijdens je stage?/prive-leven*
→ Studenten schrijven dingen op als: nachtdiensten, werkdruk, emotionele belasting, tijdsdruk, agressie, verantwoordelijkheid, reflectie, beoordelingen etc.
- **Rechter schaal:** *Wat helpt jou in balans te blijven?*
→ Denk aan: collega's, pauzes, humor, feedback, duidelijke grenzen, zelfzorg, opleiding, familie, vrienden, ontspanning

Laat ze eerst brainstormen en dan post-its verdelen over de weegschaal.

Doel: de weegschaal moet uiteindelijk in evenwicht voelen — wat soms betekent dat er iets moet veranderen.

Reflectie en bespreking

Bespreek per groep of klassikaal:

- Waar zit voor jullie de disbalans?
- Wat zou je kunnen toevoegen aan de "balanskant"?
- Wat kun je als student nu al doen om in balans te blijven?

3. HF 2 en HF 3 Informatie voor keuzemodules/versnellen

Bespreek met studenten welke keuzes ze willen maken, waarom kies je voor bepaalde module, wat brengt dit jou, heb je een idee over welke kant je op wil. Als relevant: Bespreek ook de optie tot geven over versnellen, hoe werkt dat, denk erover na, korte aandacht voor keuzemodules. Hier wordt wel uitgebreide info over gegeven. Maak hierin ook de koppeling met het inzicht dat ze hebben opgedaan in opdracht balans werk/prive.

4. Afstudeerfase: bespreek LS/CS met studenten, onderwerpen, hoe gaat het, laat hen met elkaar in gesprek gaan/vragen stellen/sparren

3.6 Bijeenkomst 6 blok 3 wk 9

3.6.1 Voorbereiding

Neem een casus mee om in te brengen bij intervisie

3.6.2 Lesactiviteiten

Studiehandleiding hoofdfase en afstudeerfase

Opleiding Verpleegkunde/ Duaal / Faculteit Gezondheid, Bewegen en Voeding – versie 25-26

© 2020 Copyright Hogeschool van Amsterdam

1. Docent geeft kort uitleg over het doel van intervisie, belang van intervisie in stage-onderwijs en het model Korthagen met de bijbehorende 5 stappen (Handelen, Terugblikken, Bewustwording, Alternatieven, Uitproberen).
2. Intervisie in 2 groepen van 7-8 studenten
3. Afronding

Docentinstructies

Geef uitleg over intervisie volgens model van Korthagen (zie lesmateriaal)

Verdeel de groep in twee groepen van 7-8 studenten, waarin ze 2 rondes intervisie gaan doen volgens het model van Korthagen:

- a. Elke groep kiest een casusinbrenger (iemand die een praktijksituatie inbrengt);
- b. De groep waar de docent niet aansluit kiest 1 student die de intervisie begeleidt, de stappen mag student bij de hand houden;
- c. De docent sluit aan bij groep 1 en begeleidt de intervisie;
- d. Na 25 minuten wordt er gewisseld;
- e. In de tweede ronde wisselt de docent van groep en wordt door andere student een casus ingebracht.

Afsluiting intervisie

Beide groepen komen weer samen en bespreken onderstaande;

- Wat hebben jullie ervaren in deze werkvorm?
- Wat hielp om tot inzichten te komen?
- Hoe was het om zelf te begeleiden?

3.7 Bijeenkomst 7 blok 4 wk 7

3.6.1 Voorbereiding

Neem je leerwerkplan mee ter voorbereiding eindevaluatie

3.7.2 Lesactiviteiten

1. Scan klimaatimpact van de gezondheidszorg
2. Eindevaluatie/afroning LWP voorbereiden

Docentinstructies

1. Scan de klimaatimpact van de gezondheidszorg

Stap 1 – Thema's verdelen (5 min)

Verdeel de klas in 5 groepen. Iedere groep krijgt één aspect van de zorgsector met mogelijke milieu-impact:

1. Medicatie en farmaceutische industrie
2. Energieverbruik van zorginstellingen
3. Afval en wegwerpmaterialen
4. Vervoer en logistiek (patiënten, personeel, leveringen)
5. Voeding in de zorg (bijv. ziekenhuiskeukens)

Stap 2 – Onderzoek (25-30 min)

Elke groep zoekt informatie op over:

Studiehandleiding hoofdfase en afstudeerfase

Opleiding Verpleegkunde/ Duaal / Faculteit Gezondheid, Bewegen en Voeding – versie 25-26

© 2020 Copyright Hogeschool van Amsterdam

- Wat is de impact van hun thema op het klimaat (bijv. CO₂-uitstoot, verspilling, waterverbruik)?
- Welke cijfers of voorbeelden zijn er?
- Welke bronnen zijn bruikbaar?
- Wat wordt al gedaan om dit te verduurzamen, wat kan je als verpleegkundige doen?

Waar kunnen studenten informatie vinden?

- Websites zoals:
 - o www.degroenezorg.nl
 - o www.nrgd.nl (Duurzame zorg)
 - o www.rivm.nl (zoek op "duurzame zorg")
 - o Milieuplatform Zorgsector (MPZ)
 - o Publicaties van het LUMC, Radboudumc, Erasmus MC, etc.
 - o Zorgorganisaties met groene initiatieven
- Artikelen, infographics, beleidsdocumenten, rapporten van ziekenhuizen
- Zoektermen: "CO₂ zorgsector", "duurzaamheid gezondheidszorg NL", "milieu-impact ziekenhuis", etc.

Stap 3 – Informatie ordenen op flap-over (20 min)

Elke groep maakt een flap-over met de volgende indeling:

- Titel + thema
- Feiten/cijfers over impact (gebruik pijlen, iconen, CO₂-symbolen)
- Voorbeelden uit de praktijk
- Wat kan beter? (ideeën of bestaande maatregelen)
- Bronnen (kort vermeld onderaan)

Stap 4 – Wandeling langs de flappen (15-20 min)

Hang alle flappen op. Laat studenten rondlopen in tweetallen met post-its en:

- Schrijven bij elke flap één vraag, aanvulling of 'wist-je-dat'

Laat eventueel 1 groepslid bij elke flap staan om toelichting te geven (carrouselvorm).

Stap 5 Afsluiter (10 min)

Plenaire bespreking:

- Welke verantwoordelijkheid hebben verpleegkundigen?
- Wat viel op?
- Waar zitten de grootste kansen voor verduurzaming?
- Wat kan jij zelf (in kleine stappen) bijdragen tijdens stage of werk?

2. Neem met studenten de eindevaluatie door, vragen over schrijven zelfevaluatie, bespreek de stappen die gedaan moeten worden om leerwerkperiode af te ronden.

3.8 Bijeenkomst 8 blok 4 wk 9

3.8.1 Voorbereiding

Neem eventuele vragen/onzekerheden van afgelopen jaar en/of aankomend jaar mee.

3.8.2 Lesactiviteiten

Afronding van studiejaar.

Studiehandleiding hoofdfase en afstudeerfase

Opleiding Verpleegkunde/ Duaal / Faculteit Gezondheid, Bewegen en Voeding – versie 25-26

© 2020 Copyright Hogeschool van Amsterdam

Docentinstructies

Vul de laatste les met de groep zelf in, in overleg met de groep

Optie voor afsluiting

1. **Geef individueel antwoord op de volgende vragen:**
 - **Wat laat ik achter?**
(Bijv. onzekerheid, fouten, misvattingen)
 - **Wat neem ik mee?**
(Bijv. zelfvertrouwen, communicatievaardigheden, klinisch redeneren)
 - **Wat wil ik verder ontwikkelen?**
(Bijv. leiderschap, klinische blik, overdracht voeren)
2. **Laat studenten dit individueel invullen** (20 min).
 - Ze kunnen schrijven, tekenen of symbolen/plaatjes gebruiken.
 - Moedig ze aan om eerlijk en concreet te zijn.
3. **Klassikale (of groepsgewijze) nabespreking** (25-30 min)
 - Studenten presenteren kort hun opbrengst in duo's of kleine groepjes.
 - Bespreek klassikaal opvallende patronen:
 - Wat nemen veel studenten mee?
 - Waar willen ze in groeien?
 - Wat zijn zorgen of verwachtingen?

Laat studenten een korte zin opschrijven die ze als **persoonlijk motto** of **intentie** meenemen naar de volgende stage, bijvoorbeeld:

"Ik durf vragen te stellen, ook als het druk is."

"Ik blijf trouw aan mijn observaties."

3.9 Overige werkvormen/lessen optioneel

Onderstaand staan nog enkele werkvormen/lessen die gebruikt kunnen worden als daar behoefte aan is.

Les over kwaliteitsbevordering

1. Korte Intro (5 min)

Leg kort uit wat de rol van kwaliteitsbevorderaar inhoudt:

"Als verpleegkundige ben je medeverantwoordelijk voor veilige, doelmatige en continue zorg.

Kwaliteitsbevordering betekent dat je knelpunten signaleert, verbetervoorstellen doet, en meedenkt over beleid."

Casus of Stellingen (20 min)

Kies één van de volgende vormen of doe ze allebei

Optie A: Mini-Casus Discussie

Geef studenten een korte casus:

Casus: "Op de afdeling merk je dat de handhygiëne niet altijd wordt nageleefd. Collega's vergeten soms handen te desinfecteren bij binnenkomst in de kamer."

Vraag aan de groepjes:

1. Wat zijn de risico's voor de kwaliteit van zorg?
2. Wat zou jij als kwaliteitsbevorderaar kunnen doen?
3. Welke barrières kom je tegen?

Laat elke groep 1-2 punten delen in de nabespreking.

Studiehandleiding hoofdfase en afstudeerfase

Opleiding Verpleegkunde/ Duaal / Faculteit Gezondheid, Bewegen en Voeding – versie 25-26

© 2020 Copyright Hogeschool van Amsterdam

Optie B: Stellingenrondje

Lees enkele stellingen voor, laat studenten kiezen: Eens / Oneens → laat ze daarna kort toelichten in duo's of plenair.

Voorbeelden van stellingen:

- “Kwaliteit van zorg verbeteren is vooral een taak van leidinggevenden.”
- “Als ik zie dat iets niet volgens protocol gaat, zeg ik daar altijd iets van.”
- “Kwaliteit verbeteren kost meestal meer tijd dan het oplevert.”

Koppel steeds terug: wat zegt dit over je rol als kwaliteitsbevorderaar?

Laat studenten op een post-it (of mondeling) één antwoord geven op:

“Wat kan ik morgen doen om de kwaliteit van zorg te bevorderen?”

Bespreek kort een paar voorbeelden.

Les over leiderschap in de zorg

Werken aan **eigen grenzen** binnen de **beroepsrol van leider** is voor HBO-verpleegkundestudenten essentieel, vooral in jaar 2 of 3, wanneer ze meer verantwoordelijkheden krijgen in stage en praktijk. Veel studenten vinden het moeilijk om zichzelf als “leider” te zien, laat staan om grenzen aan te geven tegenover collega's of artsen. Daarom moet het leren hierover **praktisch, veilig én reflectief** zijn.

Vraag studenten (individueel) om een situatie uit hun stage te beschrijven waarin:

- Ze hun grens **wel** of **niet** aangaven;
- Wat het effect daarvan was;
- Wat ze hiervan geleerd hebben voor hun leiderschapsrol.

Laat hen dit koppelen aan competenties als assertiviteit, verantwoordelijkheid nemen, en regie voeren.

Leg studenten concrete, herkenbare situaties voor zoals:

- Een collega vraagt je iets over te nemen terwijl jij al overloopt.
- Een stagiaire doet iets fout, maar jij weet niet goed hoe je feedback geeft.
- Je merkt dat overdracht niet volledig is gedaan, maar het team is druk.

In tweetallen of groepjes:

- Wat zou jij doen?
- Waar ligt jouw grens?
- Hoe communiceer je dat?

Goed als dit in rollenspel kan worden uitgespeeld.

Laat studenten tot slot één zin opschrijven die ze meedragen als leider in hun volgende leerwerkperiode, bijv.:

“Ik hoef niet alles op te lossen om professioneel te zijn.”

“Ik mag grenzen aangeven, ook in een lerende rol.”

“Zorgen voor anderen begint bij zorgen voor jezelf.”

